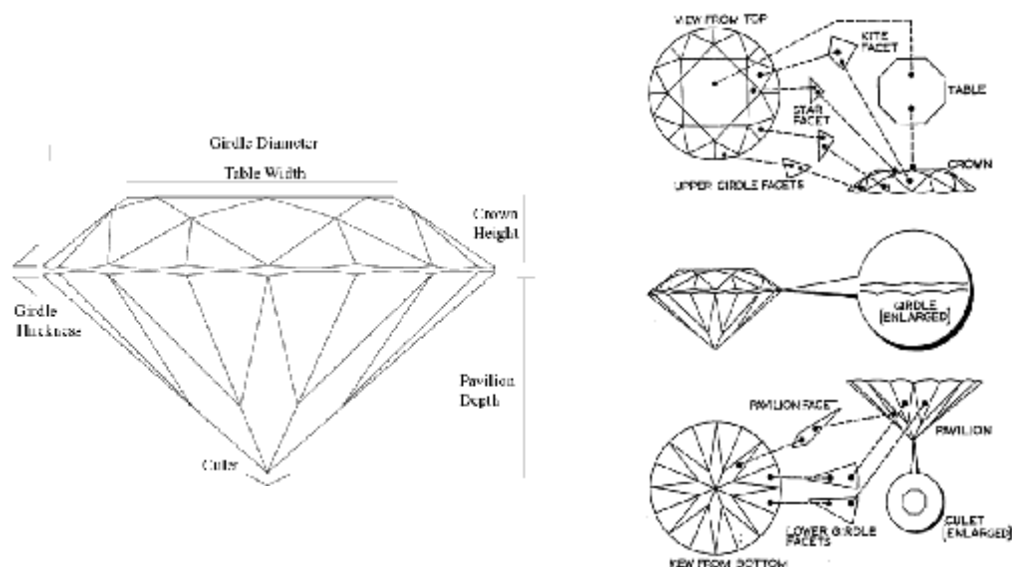

ماس و روشهای نگهداری از آن

در شماره گذشته و در اولین قسمت از این مقاله، شرحی عمومی درباره گوهر ارزشمند الماس داده شد و در خصوص باورهای موجود در فرهنگهای مختلف بشری درباره این گوهر بحث کردیم و در پایان به ویژگی های زمین شناسی و فیزیکی الماس پرداختیم. اکنون در ادامه بحث به نکاتی دیگر در خصوص الماس و روشهای استفاده و نگهداری آن اشاره می کنیم.

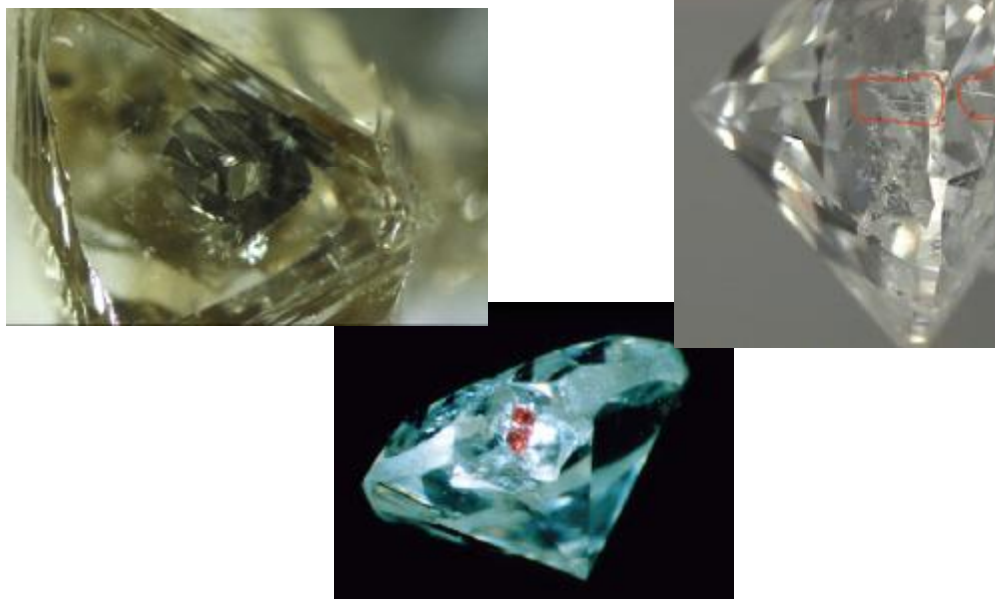
ادخالهای موجود در الماس :

تراش الماس بیشترین اثر را در میزان درخشش و تألوی آن دارد. حتی اگر الماس از رنگ، خلوص و شفافیت خوبی برخوردار باشد، تراش بد باعث می شود تیره به نظر برسد. تراش الماس (شامل تراش وجوه اطراف دانه الماس و تراشهای عرضی و عمقی) میزان درخشش و برق الماس را تعیین می کند.

بسیاری از جواهرشناسان معتقدند تراش الماس، مهمترین کار روی آن است، زیرا همانطور که گفته شد، تراش بد شدت از کیفیت الماس می کاهد. اندازه عرض و ارتفاع دانه الماس، بیشترین اثر را در عبور نور از الماس و در واقع درخشش آن دارد، به طوری که اگر تراش به

نحوی باشد که دانه الماس ارتفاع کمی داشته باشد، نور از سطح زیرین الماس خارج شده و الماس درخشش خود را از دست می دهد، همچنین اگر تراش طوری باشد که ارتفاع دانه الماس زیاد باشد، نور از اطراف پراکنده شده و الماس تیره و کدر به نظر خواهد رسید.

اولین استفاده کنندگان الماس :

یافته های اخیر نشان می دهد صنعتگران دوران پارینه سنگی در چین، اشیاء را با الماس صیقل می دادند. پیش از این تصور می شد که کوارتز به عنوان ساینده تیشه ها و تبرها در چین استفاده می شده است، ولی بررسی های دانشمندان چینی و آمریکایی روی تیشه های یافت شده در چین، مشخص کرد کوارتز قادر به صیقل دادن و برق انداختن آنها به این شکل نبوده است. سن این تیشه ها به حدود ۴۵۰۰ سال پیش بر می گردد، این دانشمندان نه تنها مشخص کردند که این تیشه ها با الماس صیقل داده شده اند بلکه نشان دادند روشها و تکنیکهای به کار رفته از سوی صنعتگران آن دوره، حتی پیشرفته تر از روشهای مدرن امروزی بوده است.

نکاتی درباره الماس :

- سخت ترین الماس یافت شده در دنیا، به نام الماس کولیان از افریقای جنوبی به وزن ۳,۱۰۶ قیراط است.

- بیشترین تراش الماس، ۵۸ وجه بوده که ۳۳ تا در تاج (قسمت بالای دانه الماس) و ۲۵ تا در پایه (قسمت پایین دانه الماس) بوده است.
- الماس سخت ترین ماده موجود در زمین است، ولی به خاطر وجود رگه هایی در آن، در صورت ضربه دیدن، قطعه قطعه می شود.
- ۸۰ درصد الماس های موجود در دنیا برای جواهرسازی مناسب نیستند.
- بیشتر الماسهای یافت شده در طبیعت، بین ۱ تا ۳ میلیون سال عمر دارند.
- يك الماس سخت بين ۴۰ تا ۷۰ درصد وزن خود را موقع تراش از دست می دهد.
- تنها الماس، الماس های دیگر را تراش می دهد.
- الماس ها در اعماق زیاد زمین، ۷۵ مایلی یا بیشتر تشکیل می شوند.

پاك کردن الماس :

الماس به عنوان سخت ترین ماده موجود در طبیعت شناخته شده است، با وجود این برای حفظ درخشش و تألوی آن و جلوگیری از وارد شدن خسارت و آسیب به آن، مراقبت هایی لازم است. نگینهای الماس بویژه در لبه های نازکشان حالت تردی و شکنندگی دارند. هرگز الماس را هنگام کارهای سخت مثل کارهای باغبانی یا کارهای خانه داری، استفاده نکنید، بهتر است آن را در يك جای محفوظ قرار دهید و همیشه مراقب انگشتر الماس در انگشتان باشید. در کارهای روزمره خانه داری جواهرات را هرگز در تماس با سفیدکننده های حاوی کلر قرار ندهید، مراقب باشید رنگ موری آن نریزد، آن را از دستتان در آورید و یا از دستکش استفاده کنید. در صورتی که نگین الماس شل شده و داخل نگین دان تکان می خورد یا آسیب جدی به آن وارد شده، جواهر را تا زمانی که به دست جواهرساز تعمیر نشده، به کار نبرید. بهتر است سالی یکبار سرویس جواهرات توسط جواهرساز کنترل شوند. هرگز الماس را با شدت به داخل کمد یا صندوق

جواهرات پرت نکنید، زیرا امکان شکستن آن وجود دارد و همچنین ممکن است به جواهرات دیگر نیز خط بیندازد. هنگام شستن ظروف، هیچ گاه انگشتر الماس را روی لبه سینک ظرفشویی قرار ندهید زیرا ممکن است لیز خورده و داخل سوراخ فاضلاب شود. همچنین هنگام خروج از خانه نیز الماس را در جایی مطمئن و محفوظ قرار دهید. از موارد دیگری که باید حتماً به آن توجه کرد،

آسیبی است که الماس در برخورد با الماس های دیگر می بیند. در صورتی که چندین انگشتر مرصع به الماس را در انگشتتان دارید، بهتر است بین آنها يك حلقه بدون نگین بیندازید تا الماس ها به هم ساییده نشده و خراشیده نشوند.

استفاده روزمره از الماس، آن را در معرض لوسیون ها، صابونها، چربی های طبیعی پوست و عرق بدن و اسپری های مو قرار می دهد، الماس مانند دیگر جواهرات این مواد را با گرد و غبار موجود در هوا به خود می گیرد و این مواد به صورت لایه و جرمی روی سطح الماس می ماند و از درخشش آن می کاهد، زیرا سطح الماس باید پاک باشد تا حداکثر نور بتواند داخل آن شده و بازتابانده شود. برای پاک کردن جرمهای موجود روی الماس چند روش ساده وجود دارد:

• شستشو با مواد پاک کننده

در يك ظرف كوچك آب گرم و صابون یا مایع پاک کننده ملایم آماده کنید. با يك برس نرم غیرفلزی (بهتر است از مسواک ابرو استفاده شود)، الماس ها را با کف ایجاد شده پاک کنید، سپس جواهر را روی يك صافی قرار دهید و با آب گرم، آبکشی و با يك پارچه نرم بدون پرز خشک کنید.

• خیساندن در آب سرد

در يك فنجان تا نیمه آب سرد ریخته و نیمه دیگر آن را با پاک کننده های خانگی حاوی آمونیوم (مطمئن شوید که پاک کننده حاوی کلرین نیست) پر کنید. همچنین می توانید از آب سرد و کمی مایع ظرفشویی ملایم استفاده کنید. به مدت ۳۰ دقیقه جواهر مرصع به الماس را در آن خیس کرده و پس از آن با يك برس نرم، آن را پاک کنید.

دقت کنید این برس حتماً نرم باشد، زیرا در غیر این صورت، فلزی که نگینهای الماس روی آن قرار گرفته اند، خراشیده می شود. در صورتی که جرمها روی نگین بویژه به پشت آن چسبیده باشند، می توانید به آرامی با يك خلال دندان، آنها را پاك کنید. پس از پاك کردن جرمها، جواهر را آبکشی کرده و با دستمال نرم خشك کنید.

مسافرت با الماس :

بسته بندی الماس و دیگر جواهرات برای همراه بردن آنها در سفر باید با دقت و مراقبت خاصی صورت گیرد. انواع مختلفی از چمدان های مخصوص جواهرات در اندازه ها و طرح های متنوع وجود دارند که با قیمت های مختلف قابل دسترسی هستند. در بیشتر آنها بالشتک های مخملی وجود دارد که می توان گوشواره ها و سنجاق سینه ها را به آنها متصل کرد و برای گردن بند و دست بند ها، بخش های خاصی در این چمدان ها تعبیه شده است. اگر جواهرات را داخل جعبه های معمولی قرار می دهید، حتماً آنها را جداگانه داخل دستمال کاغذی بپیچید تا بر اثر تماس با یکدیگر، خراشیده نشوند.

منبع : ماهنامه علوم زمین، شماره ۷